

Bruxelles, 10.2.2016.
COM(2016) 58 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Drugo godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o trgovini između EU-a i
Kolumbije/Perua**

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Drugo godišnje izvješće o provedbi Sporazuma o trgovini između EU-a i Kolumbije/Perua

1. UVOD

U Bogoti u Kolumbiji od 11.do 19. lipnja 2015. održan je drugi krug sastanaka Odbora za trgovinu i osam pododбора. Sastancima je obilježena druga godina privremene provedbe Sporazuma o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane¹ (dalje u tekstu „Sporazum”) koja je počela u ožujku 2013. s Peruom i u kolovozu 2013. s Kolumbijom².

Stranke su 30. lipnja 2015. potpisale Protokol o izmjeni Sporazuma kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske EU-u. U tijeku je postupak njegove interne ratifikacije u trima strankama.

Protokol o pristupanju Ekvadora Sporazumu parafirali su EU i Ekvador 12. prosinca 2014. Prije pokretanja internog postupka ratifikacije Protokol mora odobriti Odbor za trgovinu uspostavljen Sporazumom.

U skladu s Uredbom (EU) br. 19/2013³ (dalje u tekstu „Uredba”) Komisija se obvezala dostaviti godišnje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni, provedbi i ispunjenju obveza iz Sporazuma i Uredbe.

Ovo je drugo takvo izvješće. U skladu s člankom 13. Stavkom 1. Uredbe, ono se sastoji od tri dijela.

- sveukupne ocjene trgovinskih tokova,
- informacija o aktivnostima različitih tijela u provedbi Sporazuma,
- informacija o aktivnostima praćenja na koje se upućuje u Uredbi.

2. SVEUKUPNA OCJENA: RAZVOJ TRGOVINE

2.1. Metodologija

Analiza bilateralnih trgovinskih tokova temelji se na usporedbi podataka za kalendarsku godinu 2014. s podacima za kalendarsku godinu koja neposredno prethodi Sporazumu (2012.). Iako se iz ovdje prikazanih podataka mogu dobiti rane naznake o razvoju trgovine između EU-a s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane, treba voditi računa o tome da se takvi zaključci ne mogu smatrati konačnima i da se uočene promjene ne mogu pripisati samo učincima Sporazuma.

¹ SL L 354, 21.12.2012., str. 3.

² Stanje ratifikacije Sporazuma u državama članicama EU-a dostupno je na web-mjestu Vijeća: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2011057>

³ Uredba (EU) br. 19/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o primjeni bilateralnih zaštitnih klauzula i mehanizma stabilizacije za banane iz Sporazuma o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane (SL L 17, 19.1.2013., str. 1.).

2.2. Razvoj trgovinskih tokova s Peruom

Tijekom 2014. zabilježeno je smanjenje uvoza iz EU-a u Peru⁴ za 4 % (3 716 milijuna EUR) u odnosu na 2012. (3 891 milijuna EUR). To je općenito u skladu sa smanjenjem peruanskog uvoza iz svijeta (3 %). U vezi s time treba navesti da se smanjenje u biti odnosi na proizvode koji ulaze oslobođeni carina po načelu najpovlaštenije države (smanjenje od 10 %), dok se uvoz onih proizvoda koji su potpuno liberalizirani u skladu sa Sporazumom povećao za 19 %, onih koji su djelomično liberalizirani za 15 %, a onih na koje se primjenjuju povlaštene carinske kvote, pa čak i vrlo niske, za 86 %. Zanimljivo je da se uvoz iz EU-a u Peru proizvoda koji ne uživaju povlašteni tretman na temelju Sporazuma i na koje se stoga primjenjuje stopa carine utvrđena po načelu najpovlaštenije države povećao za 14 %, dok se uvoz tih istih proizvoda u Peru iz svijeta povećao za samo 3 %.

Prema kategorijama proizvoda najveće smanjenje peruanskog uvoza iz EU-a zabilježeno je za mineralne proizvode (25 %) i osnovne metale (25 %) iako je u apsolutnim okvirima najizraženiji pad zabilježen za strojeve i mehaničke uređaje (159 milijuna EUR ili 9 %). To se posebno primjenjuje za poglavlje 84. (nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehaničkih uređaji i njihovi dijelovi) u kojem EU čini četvrtinu čitavog uvoza u Peru i u kojem je zabilježen pad od 11 %. S druge strane, najveća povećanja mogu se uočiti za umjetnička djela (184 %), životinje i životinjske proizvode (47 %) i gotovu hranu (46 %). U apsolutnim okvirima vrijedno je napomenuti povećanje zabilježeno samo za hranu i kemijske proizvode (svaki za 43 milijuna EUR). U potonjoj skupini najveće povećanje zabilježeno je za farmaceutske proizvode (31 %).

U pogledu uvoza u EU⁵ iz Perua, zabilježeno je smanjenje od 21 %, sa 6072 milijuna EUR u 2012. na 4 789 milijuna EUR u 2014. Smanjenje je dakle zabilježeno u prvom redu za proizvode koji već ulaze oslobođeni carina po načelu najpovlaštenije nacije (smanjenje od 34 %). Uvoz svih drugih skupina proizvoda povećao se, posebno za proizvode koji su sklapanjem Sporazuma potpuno liberalizirani (za 22 %), za one koji su djelomično liberalizirani (za 11 %), one na koje će se plaćati carina po stopi najpovlaštenije nacije i one koji nisu liberalizirani Sporazumom (za 12 %) i one na koje se primjenjuje povlaštena carinska kvota (za 102 %).

S obzirom na visoku koncentraciju uvoza iz Perua u pogledu kategorija proizvoda, najznačajniji pad uvoza u EU iz Perua zabilježen je u kategoriji mineralnih proizvoda (smanjenje od 1 062 milijuna EUR ili 38 %) i on se može pripisati padu cijena minerala na svjetskoj razini te u kategoriji bisera, dragog i polugrskog kamenja te metala gdje je smanjenje iznosilo 145 milijuna EUR ili 75 %. Znatno povećanje jest povećanje od 47 milijuna EUR ili 24 % u području životinja i životinjskih proizvoda, posebno za proizvode iz poglavlja 3. (ribe i rakovi, mekušci i drugi vodeni beskralježnjaci). Veliko povećanje može se uočiti i za poglavlje 8. (jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma ili dinja i lubenica) gdje je povećanje iznosilo 157 milijuna EUR ili 38 %.

U prve dvije godine provedbe Sporazuma iz Perua je u EU izvezilo 1133 novih trgovačkih društava, od kojih je 38 % bilo iz sektora poljoprivrede. Većina novih trgovačkih društava izvoznika jesu MSP-ovi (97,4 %), ali veliki novi izvoznici (preostalih 2,6 %, odnosno 30 trgovačkih društava) čine 68 % ukupne vrijednosti izvoza novih trgovačkih društava. U istom

⁴ Izvor: ITC / Comext (R1)

⁵ Izvor: Comext (R1)

razdoblju zabilježen je izvoz iz Perua u EU u 370 novih tarifnih stavki (10 znamenki) ukupne vrijednosti 60 milijuna USD (0,5 % ukupnog izvoza, od čega je polovina sirova nafta).

2.3. Razvoj trgovinskih tokova s Kolumbijom

U razdoblju od 2012. do 2014. zabilježeno je znatno povećanje uvoza u Kolumbiju⁶ iz EU-a, odnosno s 4 870 milijuna EUR na 6 602 milijuna EUR (36 %). Međutim treba napomenuti da se najveće povećanje dogodilo 2013. (23 %), a Sporazum se počeo primjenjivati tek u kolovozu 2013. i stoga se ne može smatrati da je za takvo povećanje zaslužan samo Sporazum. To potvrđuje činjenica da je najveće povećanje zabilježeno za proizvode koji već ulaze oslobođeni plaćanja carina po stopi najpovoljnije nacije (povećanje za 1 133 milijuna EUR ili 42 %). Neovisno o tome, znatno se povećao i uvoz u Kolumbiju proizvoda iz EU-a koji su potpuno liberalizirani Sporazumom (306 milijuna EUR ili 43 %). Uvoz proizvoda koji su djelomično liberalizirani Sporazumom povećao se za 27 %, a onih na koje se primjenjuju povlaštene carinske kvote za 71 % (iako s vrlo niske vrijednosti od 21 milijuna EUR). Zbog tih pozitivnih promjena, udio EU-a u kolumbijskom uvozu povećao se s 11 %, koliko je iznosio 2012., na 14 % u 2014.

Uvoz iz EU-a u Kolumbiju povećao se u gotovo svim kategorijama proizvoda sa značajnom trgovinom. Najveća povećanja zabilježena su za prometnu opremu (951 milijun EUR ili 146 %), kemijske proizvode (294 milijuna EUR ili 22 %) te mjerne i glazbene instrumente (116 milijuna EUR ili 42 %). U pogledu kategorija proizvoda, najveće povećanje kolumbijskog uvoza zabilježeno je za kategorije 88 (letjelice, svemirske letjelice i njihovi dijelovi) i 30 (farmaceutski proizvodi), odnosno 980 milijuna EUR i 235 milijuna EUR (35 %).

S druge strane, zabilježeno je blago smanjenje uvoza 2 % u EU iz Kolumbije⁷ od u razdoblju od 2012. (8 040 milijuna EUR) do 2014. (7 867 milijuna EUR). To je u prvom redu posljedica smanjenja uvoza proizvoda koji ulaze oslobođeni carina prema načelu najpovoljnije nacije (smanjenje od 197 milijuna EUR) dok je zabilježeno primjetno povećanje uvoza u EU proizvoda koji su Sporazumom potpuno liberalizirani (71 milijun EUR). Međutim treba napomenuti da se to smanjenje dogodilo 2013., a 2014. (za razliku od 2013.) uvoz u EU iz Kolumbije povećao se za 533 milijuna EUR ili 7 %. Ako promotrimo prvu godinu primjene Sporazuma, odnosno, razdoblje od kolovoza 2013. do srpnja 2014. u odnosu na isto razdoblje prije primjene Sporazuma, uvoz iz Kolumbije u EU zapravo se povećao za 10 %.

Najveće smanjenje među kategorijama proizvoda zabilježeno je u području metala i predmeta od metala (265 milijuna EUR ili 78 %). Gotovo cjelokupno smanjenje u ovoj kategoriji odnosi se na poglavlje 72. (željezo i čelik), odnosno, smanjenje od 264 milijuna EUR ili 88 %. Veliko povećanje zabilježeno je u kategoriji proizvoda od povrća (povećanje od 73 milijuna EUR ili 5 %) te u kategoriji biljnih ili životinjskih masti (45 milijuna EUR ili 66 %). Najveće povećanje primjetno je u poglavlju 9. (kava, čaj, mate čaj i začini) u iznosu od 113 milijuna EUR ili 28 %.

Druga važna promjena jest da je od početka primjene Sporazuma i do kraja 2014. ukupno 526 novih trgovačkih društava uspjelo izvoziti iz Kolumbije u EU, od čega 328 u vrijednosti manjoj od 10 000 USD, a 8 u vrijednosti većoj od 1 milijun USD, što upućuje na to da su to vjerojatno mala poduzeća. U istom vremenskom razdoblju iz Kolumbije se izvozilo u EU u 336 novih tarifnih stavki, a glavni proizvodi uključuju tunu (4 615 647 USD u promatranom

⁶ Izvor: ITC / Comext (R1)

⁷ Izvor: Comext (R1)

razdoblju), samopogonske strojeve (3 109 501 USD) i alkoholna pića od anisa (1 691 638 USD)⁸.

2.4. Uporaba carinskih kvota

U Tablici 1. prikazana je stopa iskorištenosti carinskih kvota koje je EU utvrdio za Kolumbiju i Peru⁹. Kolumbija i Peru koriste se u potpunosti samo carinskim kvotama za šećernu trsku ili šećernu repu i kemijski čistu saharozu te Peru u određenoj mjeri za kukuruz šećerac, dok se preostalim tarifnim kvotama¹⁰ ne koriste dovoljno ili uopće.

Tablica 1.: Stopa iskorištenosti carinskih kvota u Kolumbiji i Peruu

	Uporaba carinskih kvota u Kolumbiji		Uporaba carinskih kvota u Peruu	
	2013.	2014.	2013.	2014.
Šećer iz šećerne trske i kemijski čista saharoza	88,40 %	85,72 %	100 %	100 %
Ostali proizvodi od šećera	1,37 %	1,32 %	0,02 %	0,01 %
Kukuruz			0,7 %	3 %
Kukuruz šećerac			21 %	76 %

Izvor: TARIC

S druge strane, može se uočiti da EU upotrebljava carinske kvote koje je utvrdila Kolumbija za gljive, mliječne proizvode kao što su mlijeko i vrhnje u prahu, sirutka i sir te za pripravke za mlijeko za dojenčad, kukuruz šećerac te u manjoj mjeri za sladoled i proizvode od šećera. Peru je 2014. upotrebljavao carinske kvote samo za sladolede te za mlijeko i maslac u prvoj polovini 2015. U Tablici 2. prikazana je iskorištenost carinskih kvota koje su utvrdile Kolumbija i Peru u EU-u.

Tablica 2.: Stopa iskorištenosti carinskih kvota u EU-u

	Uporaba carinskih kvota EU-a u Kolumbiji		Uporaba carinskih kvota EU-a u Peruu	
	2013.	2014.	2013.	2014.
Gljive	1,57 %	4,95 %		
Mlijeko i vrhnje u prahu	0,00 %	34,92 %		
Sirutka	57,60 %	49,96 %		
Mliječni pripravci za dojenčad	40,45 %	67,50 %		
Kukuruz šećerac	0,42 %	54,18 %		
Sladoled	5,26 %	13,35 %	0 %	90 %
Sirevi	9,07 %	8,02 %		
Proizvodi od šećera	1,82 %	3,41 %		
Mlijeko				4 %

Izvor: DIAN Kolumbija i SUNAT Peru

⁸ Izvor: PROCOLOMBIA

⁹ Navedene su jedino carinske kvote koje su se upotrebljavale.

¹⁰ EU je utvrdio 8 carinskih kvota za Kolumbiju i 18 carinskih kvota za Peru.

2.5. Trgovina uslugama i izravna strana ulaganja¹¹

Podaci o trgovini uslugama prikupljaju se sa znatnim kašnjenjem. U trenutku pisanja ovog izvješća bili su dostupni samo podaci za 2013. i stoga se može izvršiti samo ograničena analiza s obzirom na to da se Sporazum s Peruom primjenjuje od ožujka 2013., a s Kolumbijom od kolovoza 2013.

Izvoz usluga iz EU-a u Peru iznosio je 2013. ukupno 1,215 milijardi EUR, što je smanjenje od 18 % u odnosu na godinu prije. Uvoz usluga iz Perua u EU u istom je razdoblju iznosio 839 milijuna EUR, što je smanjenje od 4 % u odnosu na 2012. Izravna strana ulaganja EU-a u Peru 2013. iznosila su ukupno 7,678 milijardi EUR, dok su izravna strana ulaganja Perua u EU-u iznosila 218 milijuna EUR.

Izvoz usluga iz EU-a u Kolumbiju iznosio je 2013. ukupno 2,581 milijardi EUR, što je smanjenje od 10 % u odnosu na godinu prije. S druge strane, uvoz usluga iz Kolumbije u EU iznosio je 1,475 milijardi EUR, što je povećanje od 3 % u odnosu na 2012. Izravna strana ulaganja EU-a u Kolumbiju iznosila su 2013. ukupno 15,622 milijardi EUR, dok su izravna strana ulaganja Kolumbije u EU-u iznosila 3,839 milijardi EUR.

3. AKTIVNOSTI PROVEDBENIH TIJELA

Sporazumom se uspostavlja Odbor za trgovinu i osam specijaliziranih tijela za nadzor provedbe Sporazuma. Drugi krug sastanaka održan je od 11. do 19. lipnja 2015. u Bogoti u Kolumbiji. Sažetak je naveden u nastavku.

Pododbor za tehničke prepreke u trgovini – 10. lipnja 2015.

Sastanak je bio koristan za postavljanje određenih pitanja i dobivanje pojašnjenja od drugih stranaka. U pogledu Kolumbije EU je izrazio zabrinutost zbog potrebe za certifikacije koju provode treće stranke u Kolumbiji i buduće provedbe nacionalnog sustava kvalitete. EU je također izrazio zabrinutost u pogledu nacionalnog razvojnog plana u kojem se, čini se, utvrđuju cijene kao jedan od zahtjeva za izdavanje ili obnovu odobrenja za stavljanje na tržište lijekova i medicinskih proizvoda. U odnosu na Peru EU je postavio pitanje zahtjeva za status „visokog zdravstvenog nadzora”) Alta Vigilancia Sanitaria) za izvoz farmaceutskih proizvoda i medicinskih proizvoda.

Pododbor za intelektualno vlasništvo – 11. lipnja 2015.

Razgovorima o oznakama zemljopisnog podrijetla stvorena je precizna slika zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla, utvrđena su ključna područja za učinkovitu zaštitu i zabilježen je poticaj Kolumbije i Perua za pokretanje postupka za uvršavanje novih oznaka zemljopisnog podrijetla na popis. Stranke su se dogovorile da će pokušati uskladiti postupak uvrštavanjem novih oznaka zemljopisnog podrijetla na popis.

Nadalje, Kolumbija i Peru odgovorili su na EU-ov popis pitanja o različitim problemima u području intelektualnog vlasništva. Najvažnije je da je Kolumbija potvrdila priliku za doprinos budućem javnom savjetovanju o definiciji nacionalnih hitnih situacija u području

¹¹ Izvor: Eurostat i Odjel glavnog ekonomista GU-a za trgovinu

zdravstva i o dogovaranju sastanka između relevantnih dionika o licenciranju digitalnog materijala.

Pododbor za poljoprivredu – 12. lipnja 2015.

Sastanak je bio prilika za razmjenu statističkih podataka o trgovinskim tokovima i iskorištenosti kvote. Najvažnije je spomenuti da su na sastanku potvrđene poteškoće Perua i Kolumbije s izvršavanjem obveza iz Sporazuma u području alkoholnih pića jer su na proizvode iz EU-a (i druge proizvode iz uvoza) primijenjene mjere kojima se narušava trgovina. Peru i Kolumbija nisu mogli navesti plan za uklanjanje tih nedostataka. EU je jasno izjavio da se trenutačno razmatraju sve mogućnosti za rješavanje te situacije, uključujući uporabu mehanizama za rješavanje sporova. Među stavkama na dnevnom redu nalazili su se i mehanizam stabilizacije za banane i kolumbijski zahtjev za ekvivalentnost u području ekološke poljoprivrede.

Pododbor za javnu nabavu – 16. lipnja 2015.

Glavni elementi o kojima se razgovaralo u pogledu Kolumbije uključivali su pristup tržištu na regionalnoj i lokalnoj razini i činjenicu da tijela za javnu nabavu primjenjuju neobične i ponekad vrlo visoke pokazatelje za utvrđivanje ekonomske sposobnosti ponuditelja u natječaju. O tome treba nastaviti razgovore. S druge strane, Peru je izvijestio da će se tekućom reformom onemogućiti delegiranje javne nabave na međunarodne organizacije, što je trenutačno glavni problem u ovom području.

Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjer – 16. – 17. lipnja 2015.

U odnosu na Kolumbiju na sastanku je spomenut napredak u pogledu postupka jednokratnog odobrenja za izvoz životinjskih proizvoda iz EU-a. U odnosu na Peru nije bilo moguće razmatrati i utvrditi rješenja za nepostojanje postupka odobravanja koji je u skladu sa Sporazumom jer na sastanku nije bilo nazočno jedno od odgovornih tijela (tj. SENASA).

Pododbor za trgovinu i održivi razvoj (vidi i točku 4. u nastavku) – 16. i 17. lipnja 2015.

Drugi sastanak služio je kao prelazak na konkretniji dnevni red, posebno o radnim pitanjima. Stranke su sastavile popis mogućih tema za daljnje djelovanje koje će se morati detaljnije proučiti i za koje će biti potrebno odrediti prioritete. Održan je otvoreni sastanak s civilnim društvom (otprilike 80 sudionika) na kojem su dvije strane sažele rasprave sa sastanka vlade koji je održan prethodnog dana. Većina intervencija civilnog društva na sastanku odnosila se na učinak sporazuma o trgovini na Kolumbiju. (vidi i točku 4. u nastavku)

Pododbor za carinske postupke, olakšavanje trgovine i pravila o podrijetlu – 17. lipnja 2015.

Sastanak je poslužio kao prilika za predstavljanje novosti u tom području i za razgovor o nekim aktualnim temama. Posebna pozornost posvećena je tumačenju odredbe o definiciji izravnog prijevoza, ali nije postignut konačni dogovor. Počela je i rasprava o mogućnosti proširene kumulacije s Čileom i Meksikom.

Pododbor za pristup tržištu – 19. lipnja 2015.

U cilju bolje evaluacije primjene Sporazuma stranke su se dogovorile da će redovito razmjenjivati statističke podatke o uvozu. U pogledu pitanja pristupa tržištu, EU je istaknuo problem politike recikliranja kamiona u Kolumbiji.

Odbor za trgovinu – 19. lipnja 2015.

Odbor za trgovinu pratio je napredak koji su ostvarili pododbori te su ponovljeni neki od glavnih problema, među ostalim trajna diskriminacija protiv uvezenih alkoholnih pića, posebno u Kolumbiji, ali i u Peruu, pristup tržišta EU-a javnoj nabavi na regionalnoj i lokalnoj razini u Kolumbiji te problemi u Peruu u pogledu certifikacije izvoza životinjskih proizvoda u EU.

EU je izvijestio o napretku u svojem postupku ratifikacije Sporazuma. Na sastanku se također potaknulo potpisivanje Protokola o Hrvatskoj uz Sporazum, što je ostvareno 30. lipnja 2015. U pogledu Protokola o pristupanju Ekvadora Sporazumu dogovoreno je da će se razgovori nastaviti kako bi se što je prije moguće pronašlo rješenje koje odgovara svima te da će Kolumbija i Peru dostaviti detaljnije primjedbe.

4. ISPUNJENJE OBVEZA U POGLEDU TRGOVINE I ODRŽIVOG RAZVOJA

Pododbor za trgovinu i održivi razvoj

Drugi sastanak Pododbora za trgovinu i održivi razvoj (Pododbor) održan je u Bogoti 16. i 17. lipnja 2015. Razgovaralo se o sljedećem:

4.1. Provedba odredbi povezanih s radom

Kolumbija je spomenula svoj nedavno doneseni Nacionalni razvojni plan koji uključuje nacionalnu politiku za dostojni rad te napore za jačanje inspekcija rada, poboljšanu naplatu novčanih kazni i uklanjanje neprimjerene prakse podugovaranja i kolektivnog pregovaranja određenih trgovačkih društava. Ostvaren je napredak u području socijalnog dijaloga s pomoću mehanizama kao što su Odbor za rješavanje sporova (CETCOIT) te je uspješno provedeno kolektivno pregovaranje u javnom sektoru. Priznajući da preostaje još mnogo posla, Kolumbija je izjavila da je uloženo više sredstava u zaštitu vođa sindikata kojima se prijeti nasiljem i ponovila je svoju predanost borbi protiv nekažnjivosti.

Peru je predstavio svoju strategiju i akcijski plan o formalizaciji rada i izvijestio je o napretku u provedbi politika za borbu protiv prisilnog rada te u provedbi svoje strategije za sprječavanje i iskorjenjivanje dječjeg rada. Peru je obavijestio da je pojačan mehanizam inspekcije rada u okviru Nacionalnog inspektorata za inspekciju rada (SUNAFIL). Osim toga, istaknut je pozitivan napredak u području rješavanja radnih sporova i socijalnog dijaloga. Uspostavljena je nacionalna nagrada kao priznanje trgovačkim društvima s dobrom praksom u području radnog prava.

EU je izvijestio o ratifikaciji Konvencija ILO-a u državama članicama. Istaknuo je svoju predanost promicanju dostojnog rada i izvjestio o mjerama koje su poduzete kako bi se omogućila brza ratifikacija Protokola ILO-a o prisilnom radu u njegovim državama članicama. Zatražio je pojašnjenja niza točaka istaknutih u izvješćima stručnjaka ILO-a o Kolumbiji i Peruu.

4.2. Provedba odredbi povezanih s okolišem

Kolumbija je spomenula svoj Nacionalni razvojni plan koji uključuje horizontalnu strategiju za zeleni rast, Nacionalni plan za zeleno poslovanje i politiku o održivoj javnoj nabavi.

Peru je predstavio svoj akcijski program u području okoliša za razdoblje 2015. – 2016. i istaknuo uspostavu nacionalne nagrade za okoliš kao poticaja za dobru praksu.

EU je dao informacije o razvoju nove horizontalne politike o kružnom gospodarstvu, napredak u okviru CITIES-a i Konvencije iz Rotterdama o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini, planovima za Akcijski plan EU-a protiv nezakonite trgovine divljim biljkama i životinjama i informacije o preispitivanju Akcijskog plana EU-a za provedbu zakonodavstva, upravljanje i trgovinu u području šumarstva (FLEGT).

4.3. Domaće savjetovanje i sastanci pododbora s civilnim društvom

Domaći mehanizam EU-a za savjetovanje s civilnim društvom („domaća savjetodavna skupina”) sastao se nekoliko puta i dogovorio je poslovnik. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) osigurava tajništvo i tri člana skupine te je uspostavio posebnu stranicu na svojem *web*-mjestu. Kolumbija i Peru obavijestile su EU između sastanaka da planiraju upotrebljavati postojeće domaće savjetodavne mehanizme u području rada i okoliša. EU i Kolumbija razmijenili su podatke o članovima svojih skupina međusobno i s Peruom.

Otvoreni sastanak održan je u Bogoti 17. lipnja 2015. s otprilike 80 predstavnika kolumbijskog civilnog društva i nekoliko članova domaće savjetodavne skupine EU-a. Sastanak je objavljen na *web*-mjestu kolumbijskog ministarstva trgovine te na drugim *web*-mjestima. Predstavnici stranaka obavijestili su pisanim i usmenim izvještajem civilno društvo o čemu su razgovarali u okviru pododbora za trgovinu i održivi razvoj. Predstavnici kolumbijskog civilnog društva dali su niz općih izjava u kojima su većinom izrazili zabrinutost zbog općeg učinka Sporazuma. Nadalje, neki su govornici spomenuli probleme povezane s pravima sindikata, radnim uvjetima, neformalnim radom i inspekcijama rada. U zajedničkoj izjavi predstavnika EU-a i Kolumbije zatražena je bolja interakcija među skupinama.

4.4. Daljnji koraci

Nakon prezentacije EU-a Kolumbija i Peru izrazile su interes da nauče više o tome kako EU ocjenjuje učinak sporazuma o trgovini na područja rada i okoliša. To je utvrđeno kao moguće područje buduće suradnje. Pododbor je utvrdio širok opseg tema povezanih s radom na kojima bi se moglo surađivati, kao što su dobra praksa u području inspekcije rada, tržište rada, pretvaranje neformalnog i formalni rad, sprječavanje i rješavanje radnih sporova i sprječavanje i iskorjenjivanje dječjeg i prisilnog rada. U području okoliša izražen je interes za suradnju u području trgovine i bioraznolikosti uključujući CITES, u području trgovine šumarskim proizvodima, kemikalijama i opasnim otpadom te u području sustava informiranja o okolišu. Kao zanimljiva tema utvrđena je i korporativna društvena odgovornost te je EU istaknuo svoju potporu radu OECD-a na tome pitanju, posebno u sektorima tekstila i minerala. Dogovoreno je da će se raditi između sastanaka kako bi se odredili prioriteti među temama u cilju njihove provedbe.

4.5. Ostale aktivnosti

Komisija je sudjelovala na sastanku Odbora INTA Skupine Europskog parlamenta za praćenje primjene sporazuma o trgovini između EU-a, Kolumbije i Perua održanom 5. svibnja 2015. čija su glavna tema bila prava iz radnog odnosa u Kolumbiji i Peruu.

Delegacija EU-a u Kolumbiji organizirala je 18. lipnja 2015., uz pomoć GU-a za trgovinu i u suradnji s s Gospodarskom komorom iz Bogote, događaj o trgovini i održivom razvoju na kojem je sudjelovalo 400 osoba. Događaj je uključivao prezentacije o temama kao što su obnovljiva energija, oznake zemljopisnog podrijetla, olakšavanje trgovine, poštena trgovina i certifikacija u području ekološke proizvodnje. Tijekom tog događaja na štandovima su svoje proizvode predstavile kolumbijske organizacije proizvođača koji se bave poštenom trgovinom te distributeri europske hrane i pića.

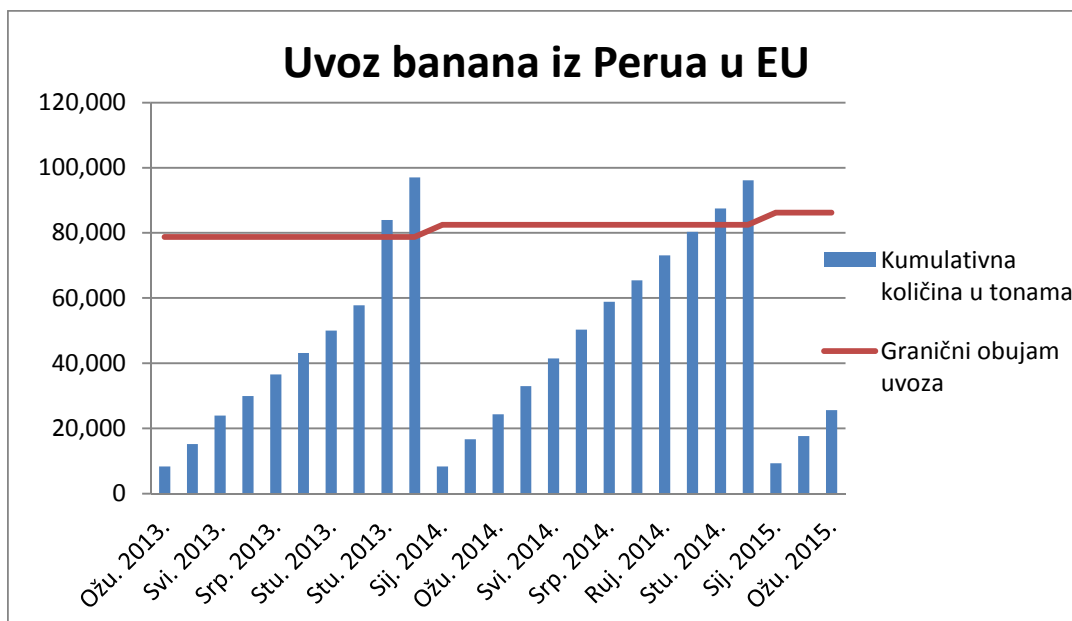
5. PROVEDBA UREDBE (EU) BR. 19/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O PRIMJENI BILATERALNIH ZAŠTITNIH KLAUZULA I MEHANIZMA STABILIZACIJE ZA BANANE

U Uredbi je predviđena mogućnost pokretanja zaštitnog ispitnog postupka ili uvođenja mjera prethodnog nadzora pod određenim uvjetima utvrđenima u Uredbi. U skladu s člancima 3. i 13. Uredbe, Komisija je pratila razvoj uvoza banana iz Kolumbije i Perua. Do trenutka pisanja ovog izvješća, Komisija nije pokrenula niti zaprimila nikakve zahtjeve za pokretanje zaštitnog ispitnog postupka ili uvođenja mjera prethodnog nadzora.

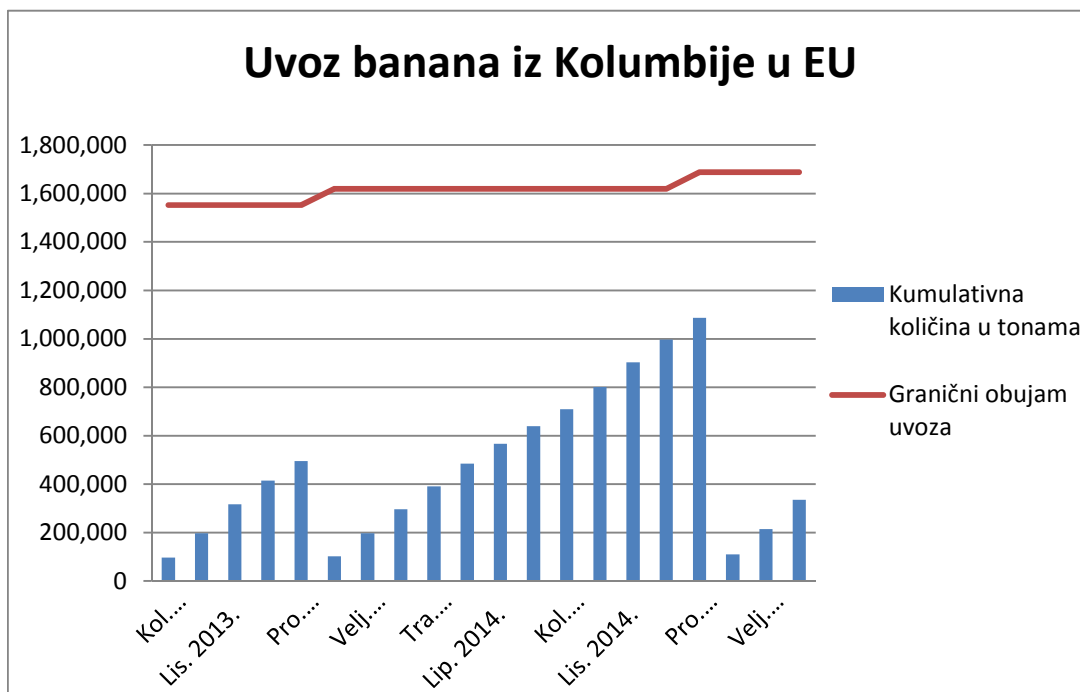
5.1. Razvoj izvoza svježih banana iz Kolumbije i Perua u EU

Uvoz svježih banana iz Perua smanjio se 2014. za 14 % u odnosu na količine iz 2013. Odnosno s 112 396 tona na 96 136 tona. Peru je svejedno dostigao svoj godišnji granični obujam uvoza za 2014. u skladu sa Sporazumom (tj. 82 500 tona), posebno u studenome (vidi grafikon u nastavku). U skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe Komisija je razmotrila učinak na tržište banana u EU-u uzimajući u obzir, među ostalim, učinak na razine cijena, razvoj uvoza iz drugih izvora i opću stabilnost tržišta Unije.

Budući da je uvoz svježih banana iz Perua predstavljao samo 1,9 % ukupnog uvoza svježih banana u EU, taj uvoz svježih banana iz drugih tradicionalnih izvoznih zemalja ostao je uglavnom ispod graničnih vrijednosti koji su za njih utvrđene u usporedivim mehanizmima stabilizacije tako da nije došlo do primjetnih promjena prosječne veleprodajne cijene banana i nije bilo naznaka negativnog učinka na stabilnost tržišta EU-a, na proizvođače iz EU-a ili na najudaljenije regije EU-a, Komisija je zaključila da obustava povlaštene carinske stope za banane podrijetlom iz Perua nije bila primjerena.

Kao i u slučaju Perua, uvoz svježih banana iz Kolumbije smanjio se 2014. u odnosu na godinu prije, u ovom slučaju za 6 % u usporedbi s količinama iz 2013., odnosno s 1 150 980 tona na 1 086 096 tona. Iz grafikona u nastavku vidljivo je da je Kolumbija ostala znatno ispod svoje graničnog obujma uvoza u skladu sa Sporazumom (ostvareno je samo 64 % graničnog obujma).

6. ZAKLJUČAK

Dvije godine nakon stupanja Sporazuma na snagu nastavlja se provedbeni postupak i Sporazum općenito dobro funkcionira na zadovoljstvo svih stranaka. U nekim je područjima

još uvijek teško raditi ocjene, primjerice zato što podaci za trgovinu uslugama i investicijskim tokovima još nisu bili dostupni ili su bili samo djelomično dostupni. Usporeni gospodarski razvoj u Latinskoj Americi i pad cijena robe na globalnom tržištu također su utjecali na trgovinske tokove među EU-om i Kolumbijom i Peruom. Od 2012. vrijednost uvoza u EU iz Perua i izvoza iz EU-a u Peru smanjila su se u skladu s općim trendovima u peruanskoj trgovini. Udio EU-a u uvozu u Kolumbiju povećao se u razdoblju 2012. – 2014., dok se vrijednost uvoza iz Kolumbije u EU 2014. povećala nakon pada koji je zabilježen 2012. i 2013.

Liberalizirana trgovina proizvodima na temelju Sporazuma naznaka je pozitivnog učinka njegove provedbe. Povećao se uvoz proizvoda liberaliziranih na temelju Sporazuma iz Perua i Kolumbije u EU, u nekim slučajevima znatno. EU je znatno povećao svoj izvoz u Kolumbiju i Peru onih proizvoda koji su liberalizirani u skladu sa Sporazumom, potpuno, djelomično ili primjenom povlaštenih carinskih kvota. U pogledu diversifikacije, od 2012. zabilježen je uvoz znatnog broja novih tarifnih stavki.

Pozitivna je činjenica da je otkad je Sporazum stupio na snagu po prvi puta u EU izvezilo 526 kolumbijskih trgovačkih društava i 1133 peruanskih trgovačkih društava, posebno zato što su to većinom mala i srednja poduzeća. Taj se trend nastoji dalje pojačati razvojnim programima EU-a za podupiranje provedbe sporazuma.

Iako postupak provedbe dobro napreduje u većini područja, neka područja potrebno je hitno riješiti, primjerice provedbu obveza u području sanitarnih i fitosanitarnih mjera u Peruu i oporezivanje alkoholnih pića, posebno u Kolumbiji, ali i u Peruu. Izvor zabrinutosti je i provedba obveza pristupa tržištu u području javne nabave na lokalnoj i regionalnoj razini u Kolumbiji.

Sada su uspostavljeni mehanizmi za provedbu poglavlja Sporazuma o trgovini i održivom razvoju koji su odraz prioriteta za EU i podrazumijevaju konkretno sudjelovanje civilnog društva. Kolumbija je istaknula napredak u području socijalnog dijaloga, a Peru je istaknuo svoju strategiju za sprječavanje i iskorjenjivanje dječjeg rada te formalizaciju rada.

U pogledu mehanizma stabilizacije za banane nisu zabilježene znatne promjene prosječne veleprodajne cijene svježih banana na tržištu EU-a i nije bilo naznaka da je povećanje peruanskog izvoza utjecalo na stabilnost tržišta EU-a ili na situaciju proizvođača iz EU-a. Stoga je Komisija zaključila da obustava povlaštenih carinskih stopa na uvoz banana podrijetlom iz Perua nije bila opravdana. Strogo praćenje uvoza banana i ocjenjivanje situacije na tržištu stoga se pokazalo djelotvornim.

Komisija će nastaviti ulagati napore u mjere kojima se nastoji osigurati potpuna provedba Sporazuma u svim njegovim aspektima u korist uzajamne trgovine i ulaganja te u bliskoj suradnji s partnerskim zemljama.